

УДК 620.12.18

ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ ПРАЦІ З ОГЛЯДУ НА ПІДВИЩЕННЯ ТРИВАЛОСТІ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Студ. І.М. Костюк, гр. БПП-13

Науковий керівник доц. Ю.В. Клапцов

Київський національний університет технологій та дизайну

Майбутнє кожного суспільства значною мірою пов'язане зі становленням і розвитком держави, що, у свою чергу, залежить від компетентних, дієздатних, відповідальних професіоналів. Однак сьогодні частині працівників в Україні бракує професійної постановки й відповідального вирішення стратегічних і тактичних завдань; багатьом працівникам поки що притаманні: низький професіоналізм, байдужість, недостатня координація дій, неякісність праці.

Мета і завдання. Метою наукового дослідження є розкриття проблеми питання культури праці в Україні та виявлення можливостей його використання для покращення рівня, тривалості та якості життя громадян, зменшення травматизму працівників під час виконання ними робочих обов'язків.

Об'єкт дослідження. До необхідних чинників високої культури праці, які досліджуються, сьогодні можна віднести такі обставини: ефективну систему матеріального і морального стимулювання зацікавленості робітників і підвищення якості роботи, заохочення їх ініціативи, піклування про покращення умов праці і побуту робітників, створення сприятливого психологічного клімату в колективі, встановлення «людських відношень» між адміністрацією і робітниками тощо.

Методи та засоби дослідження. Під час проведення дослідження застосовано загальнонаукові методи пізнання - діалектичний, історичний, аналізу і синтезу, порівняння, статистичних та соціологічних методів збору і обробки інформації.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Проведено аналітичний огляд інформаційних джерел щодо вирішення питання соціального захисту працівників через поліпшення умов праці та підвищення якості життя. Отримані результати дозволяють краще зрозуміти політичні та економічні умови для розробки та запровадження в Україні програми збереження здоров'я нації.

Результати дослідження. Культура праці - комплексна якісна характеристика стану праці. Включає раціональну організацію праці, сприятливі умови праці, використання передових технологій, високий професіоналізм працівника, партнерські відносини між учасниками спільної праці.

Таку галузь як культура праці інакше називають організацією праці. На сьогодні зв'язок між проблемами організації праці і культурологією поки що недостатньо усвідомлюється і враховується як спеціалістами з організації праці, так і культурологами. «Прикладної культурології» як такої поки що не існує. Проте фактично форми і способи організації праці в будь-якій галузі є не що інше, як культурні сценарії трудової діяльності. Якщо організація праці відповідає кращим зразкам світової практики, то це означає її високу культуру, а якщо не відповідає — низьку. Віднайти які-небудь загальні критерії культури праці, не враховуючи різних її особливостей, які залежать від історичних умов, від соціокультурних особливостей суспільства, від специфіки різних видів трудової діяльності тощо, напевно взагалі неможливо. Спроби створити універсальну теорію організації праці успіхом не увінчались.

Успішна профілактика виробничого травматизму та професійної захворюваності можлива лише за умови ретельного вивчення причин їх виникнення. Для полегшення цього завдання прийнято поділяти причини виробничого травматизму і професійної захворюваності на такі основні групи:

- організаційні причини;
- технічні причини;
- санітарно-гігієнічні причини;
- економічні причини;
- психофізіологічні причини.

Виробничий травматизм, професійні та професійно зумовлені захворювання завдають не лише соціальних, але й значних економічних збитків, тому методика визначення економічних наслідків непрацездатності є важливою й актуальною в сучасному виробництві.

За даними державної служби статистики України, середня очікувана тривалість життя при народженні за останніх 25 років збільшилась всього на 1 рік (з 70,4 до 71,4 роки). Кількість потерпілих від нещасних випадків які призвели до втрати працездатності на 1 робочий день чи більше, з 2010 року до 2015, зменшилась з 11,9 до 4,4 тисяч відповідно. З них із смертельним наслідком з 0,6 до 0,3 тисяч. Також збитковим є травматизм для компаній. В 2015 році витрати підприємств, зумовлені нещасними випадками склали 18 778 507 гривень, в тому числі на оплату перших п'яти днів тимчасової непрацездатності 10 469 396 гривень. 7 438 604 гривні нарахована вартість зіпсованого обладнання, інструменту, зруйнованих будівель.

Так як моя спеціальність пов'язана з хімічною та переробною промисловістю приведу типові захворювання яким піддаються спеціалісти в цій галузі та кількість хворих за 2015 рік: хвороби органів дихання 27796, нервової системи 1530, хвороби ока 3278, органів травлення 2674, сечостатевої системи 4169, розлади психіки та поведінки 320.

Кількість нещасних випадків у переробній промисловості складає 1354, у тому числі групові 34, із смертельним наслідком 161. Вище наведені дані означають потребу підприємств у роботі над культурою праці, кращим навчання персоналу та регулярного проведення заходів щодо охорони праці.

Висновки. Проведено аналіз трансформації умов праці в епоху постіндустріального суспільства. Визначено основні складові культури праці на виробництві. Розвиток виробництва починає все більше бути пов'язано з автоматизацією, звільненням працівника від виконання як одноманітної фізичної, так і рутинної розумової праці.

Організаційна культура – система цінностей та переконань, яка надає членам організації розуміння її задач та забезпечує їх правилами поведінки в ній. В організаціях, що добре керовані, кожен співробітник виступає носієм культури. Висока культура визначає поведінку фахівців, які знають як діяти і чого очікують від них, організаційна культура надає персоналу відчуття мети і примушує їх добре ставитись до своєї організації. Це слугує скріплюючим фактором, при її високому рівні організація й її персонал діють як єдине ціле.

Питання культури праці вимагає детальнішого дослідження, створення інститутів з вивчення даної проблеми, так як разом із науковим прогресом змінюється потреба в людей якіснішого та комфортнішого життя.

Ключові слова. Культура праці, організація праці, травматизм на робочому місці, підвищення якості життя, соціальний захист.